

poble. Cada lluent mata de pi, cada gra de sorra de les platges, cada gota de rosada en la foscor dels boscos, cada turó i fins i tot el so de cada insecte és sagrat en la memòria i en el passat del meu poble”.

El Gran Cap indi parla de la maternitat de la terra, de la puresa de les aigües cristal·lines i del valor inestimable de l'aire per a tots els éssers que compartim un mateix alè. I és bo que el Consorci, dedicat a depurar les aigües i a sanejar les platges, assumeixi aquestes reivindicacions. Llàstima que no les formulessin, fa trenta anys, els habitants del litoral gironí quan van cedir també llur territori als especuladors i als depredadors del patrimoni comú a canvi de no sé quants diners. A la Costa Brava, no hi va haver un Gran Cap que fos capaç de dir ben alt les paraules de Noah Sealath i, al capdavant, també a casa nostra s'ha complert la seva profecia: “L'home blanc tracta la seva mare, la Terra, i el seu germà, el Firmament, com objectes que es compren, s'exploten i es venen com xais. El seu apetit devorà la terra...”

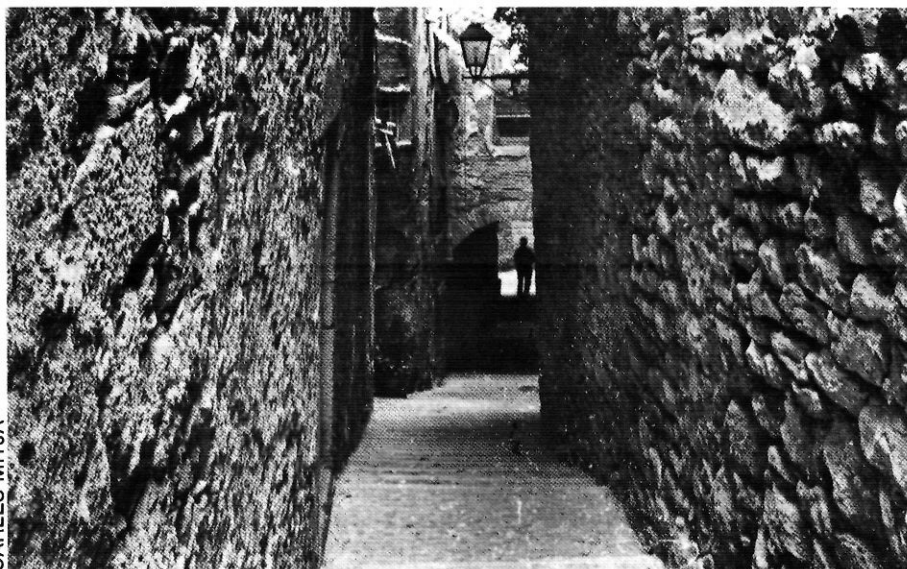
Si algú hagués alçat la veu fa trenta anys, potser ara no ens caldria el Consorci de la Costa Brava. El Consorci que, paradoxalment, ens diu allò que nosaltres no vam saber dir a temps.

Platja d'Aro, la depredació que ningú no va aturar.

Jueus d'avui i de sempre

Passejava, una nit d'aquest estiu, pels carrers solitaris d'Amsterdam, i vaig trobar de sobte la casa on la petita Anna Frank havia viscut amagada dos anys i on havia escrit el seu diari fins que els nazis la van descobrir i la van deportar al camp de la mort de Bergen Belsen. I vaig veure que aquella casa estreta i alta que dóna a les aigües quietes del Prinsengracht no és gaire diferent de les cases de Girona que donen a l'Onyar. Acabava d'escriure, aleshores, amb en Ramon Alberch, un quadern sobre els jueus a les terres gironines, i aquella nit vaig redescobrir que el tema dels jueus és un tema eternament repetit. Vaig sentir que entre aquella nena jueva immolada l'any 1945 i els jueus gironins morts l'any 1391, hi havia un lligam profund: el mateix que hi havia entre els milions de jueus perseguits del nostre temps i els hebreus que durant set-cents anys van trepitjar l'empedrat dels foscos carrerons que vessen llurs esglaonades pendents, al carrer de la Força. L'any 1486, els Jurats de Girona van ordenar al batlle de l'Aljama “que sota pena de cent sous compel·leixi els jueus que no gosin anar per la ciutat ni els seus burgs sinó amb llurs hàbits judaics, aixó és, mantells i gramalles i capiró al cap i rodella”, i aquest hàbit va ser el signe implacable de la seva marginació com ho seria després, al cap de cinc segles, l'estrella groga que haurien de dur cosida al pit sota el Tercer Reich. I els pogroms i els holocausts dels temps moderns tenen un precedent en miniatura en els assalts al Call gironí, en la destrossa de cases i en el desenterrament de cadàvers, en l'orgia de sang de 1391, quan més de quaranta jueus són degollats en el parany de pedra del seu propi recinte urbà.

CARLES MITJÀ

A la sinagoga de Los Angeles es parla del Call de Girona.

Tema etern i alhora actualíssim. A Los Angeles, a l'altra punta del món, l'alcalde de Girona es reuneix amb els jueus de Califòrnia que s'anomenen Amics del nostre Call. A Girona, hom intenta consolidar el futur de la jueria amb la participació de les institucions públiques. A La Haia, a no gaires quilòmetres de la casa d'Anna Frank, s'estableixen per primera vegada relacions diplomàtiques entre l'Estat espanyol i l'Estat d'Israel. A Barcelona, sobtadament, les parets s'omplen de pintades ofensives i són profanades vilment quinze sepultures jueves. Les frases a la paret —“Hornos para Sion”— recorden els anys de Hitler, però les tombes obertes ens retornen als assalts gironins.

Aquesta és, en una dramàtica alternança, la vella història dels jueus i de la seva relació amb nosaltres: una història que bascula eternament entre el fanatisme i la tolerància, entre la follia i la convivència, entre la irracionalitat i la civilitat.

Set pobles, una revista, un premi

Quan Antoni Dalmau, president de la Diputació de Barcelona, lliura personalment els *Premis Tasis-Torrent de Premsa Comarcal*, sap perfectament què significa la tasca que aquests guardons recompensen. És un home que ha accedit a les responsabilitats polítiques des del trampolí de la premsa comarcal. Ell era, per exemple, el corresponsal d'Igualada a *Presència* quan la revista volia ser “el setmanari català fet a Girona”.

Enguany un dels encara recents i ja prestigiats premis ha estat per a la revista *Paraules al Vent*, singularíssima experiència comunicativa que aglutina els pobles de Camallera, Cervià de Ter, Colomers, Medinyà, Sant Jordi Desvalls, Viladasens i Vilopriu. Set pobles que sobre el mapa i en els papers oficials pertanyen a tres comarques diverses, però que, com ha escrit Jaume Fabre, “en la pràctica són en terra de ningú o, millor dit, en la terra d'ells mateixos”.

Paraules al Vent va néixer fa nou anys i té molt clar, des del primer dia, quin és el seu objectiu. En el primer número de la revista, aleshores ciclostilada i precària, ja es manifestava, d'entrada, el seu doble propòsit: d'una banda, “informar sobre les nostres terres”; de l'altra, “ser-ne un mitjà d'opinió independent i pluralista”. Però les revistes d'aquests àmbits petits, quan són vives i autèntiques, produeixen a més un efecte induït i multiplicador. No solament són mitjans d'informació i òrgans d'opinió, sinó que esdevenen un estímul a la participació col·lectiva i es converteixen en el canal d'expressió creativa de la vitalitat peculiar de cada indret. Això és el que va succeir amb *Paraules al Vent*: a mesura que la revista creixia, es produïa a redós de les seves pàgines una vasta dinamització cívica i cultural de l'entorn. Que ho diguin, sinó, l'associació de joves convertida en editora de la publicació, o les successives edicions de la marxa, del torneig de futbol, del cine-fòrum o dels jocs florals escolars que duen el seu nom. Que ho diguin els números extraordinaris, amb una llarga projecció d'homenatges públics, dedicats al tenor Llorenç Pagans i al mestre Xavier Casademunt. La revista, doncs, no s'ha tancat en el clos de les paraules, sinó que ha servit de sement per fer fructificar moltes obres. Ara les paraules i les obres han estat recompensades, però el millor premi per a la revista és saber que gràcies a ella és manté desperta la vida col·lectiva de set comunitats.

Figueres o un problema de rellotge

Encara no s'havia fet públic el document de la Generalitat sobre la divisió territorial de Catalunya, i ja Marià Lorca, alcalde de Figueres, havia proposat en un moment d'eufòria la seva solució particular: “Figueres és una ciutat amb més categoria que Girona i a la llarga haurà de ser la capital de la província”.

L'alcalde de Girona, Joaquim Nadal, va reaccionar ràpidament i durament. Marià Lorca va intentar treure ferro a la qüestió: en realitat, tot havia estat una broma. Però la polèmica ja estava desfermada. Jaume Guillaumet, figuerenc de naixement i autor d'un llibre sobre Girona, es va afanyar a dir-hi la seva: “Figueres no s'ha de mirar en Girona, perquè tant Figueres com Girona han de mirar

